

Cauza C-481/19**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98
alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

21 iunie 2019

Instanța de trimitere:

Corte costituzionale (Italia)

Data deciziei de trimitere:

6 martie 2019

Recurent:

D.B.

Intimată:

Commissione Nazionale per le società e la borsa (CONSOB)

Obiectul procedurii principale

Procedură incidentă de control al constituționalității articolului 187-quinquiesdecies din Decretul legislativ nr. 58 din 24 februarie 1998, inițiată de Corte di cassazione [Curtea de Casație] în cadrul procedurii de recurs între domnul D.B. și Commissione nazionale per le società e la borsa [Comisia Națională pentru Societăți și Bursă] (denumită în continuare „CONSOB”)

În special, domnul D.B. a introdus la Corte di cassazione [Curtea de Casație] recurs împotriva hotărârii pronunțate de Corte d'appello di Roma [Curtea de Apel din Roma], depusă la 20 noiembrie 2013, prin care s-a respins opoziția formulată de domnul D.B. împotriva deciziei adoptate de CONSOB la 2 mai 2012, prin care domnului D.B. i-au fost aplicate anumite sancțiuni administrative pentru săvârșirea contravențiilor prevăzute la articolul 187-bis alineatul 1 literele a) și c) și la articolul 187-quinquiesdecies din Decretul legislativ nr. 58/1998, în versiunea în vigoare la data faptelor.

Obiectul și temeiul juridic al trimiterii preliminare

Interpretarea exactă și validitatea articolului 14 alineatul (3) din Directiva 2003/6/CE, întrucât se aplică în continuare *ratione temporis*, și a articolului 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014. În special, dacă normele menționate mai sus trebuie interpretate în sensul că permit unui stat membru să nu sancționeze persoanele care refuză să răspundă la întrebări ale autorității competente din care poate reieși răspunderea lor pentru o faptă ilicită pentru care se prevăd sancțiuni penale sau sancțiuni administrative cu caracter „punitiv” și, în cazul unui răspuns negativ, dacă aceste dispoziții sunt compatibile cu articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), inclusiv în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (denumită în continuare „Curtea EDO”) cu privire la articolul 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (denumită în continuare „CEDO”) și a tradițiilor constituționale comune ale statelor membre.

Temeiul juridic este articolul 267 TFUE.

Întrebările preliminare

„a) Articolul 14 alineatul (3) din Directiva 2003/6/CE, întrucât se aplică în continuare *ratione temporis*, și articolul 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 trebuie interpretate în sensul că permit statelor membre să nu sancționeze persoanele care refuză să răspundă la întrebări ale autorității competente din care poate reieși răspunderea lor pentru o faptă ilicită pentru care se prevăd sancțiuni administrative cu caracter «punitiv»?

b) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, articolul 14 alineatul (3) din Directiva 2003/6/CE, întrucât se aplică în continuare *ratione temporis*, și articolul 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 sunt compatibile cu articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, inclusiv în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului cu privire la articolul 6 din CEDO și a tradițiilor constituționale comune ale statelor membre, în măsura în care impun sancționarea și a persoanelor care refuză să răspundă la întrebări ale autorității competente din care poate reieși răspunderea lor pentru o faptă ilicită pentru care se prevăd sancțiuni administrative cu caracter «punitiv»?”

Dispozițiile de drept al Uniunii invocate

Articolul 14 alineatele (1) și (3) din Directiva 2003/6/CE

Articolul 12 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2003/6/CE

Articolul 23 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014

Articolul 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014

Articolul 47, articolul 48 și articolul 52 alineatul (3) din cartă

Dispozițiile naționale invocate

Articolul 187-quinquiesdecies din Decretul legislativ nr. 58/1998, care reglementează activitatea de supraveghere desfășurată de Banca d'Italia și de CONSOB. În special, prezintă interes, pe de o parte, versiunea sa aplicabilă situației de fapt care face obiectul procedurii principale, potrivit căreia, „[c]u excepția cazurilor prevăzute la articolul 2638 din Codul civil, orice persoană care nu îndeplinește în termen solicitările formulate de CONSOB sau care întârzie exercitarea funcțiilor acesteia se sancționează cu amendă administrativă de la 50 000 de euro la 1 000 000 de euro”, și care prevedea amenda administrativă de la 50 000 de euro la 1 000 000 de euro pentru refuzul de a răspunde în cadrul audierii personale dispuse de CONSOB, precum și, pe de altă parte, versiunea articolului în discuție, astfel cum a fost modificat prin Decretul legislativ nr. 129/2017, care prevede la alineatul 1 că, „[c]u excepția cazurilor prevăzute la articolul 2638 din Codul civil, se sancționează potrivit prezentului articol orice persoană care nu îndeplinește în termen solicitările formulate de Banca d'Italia și de CONSOB sau care nu cooperează cu aceste autorități în scopul exercitării funcțiilor de supraveghere corespunzătoare ori întârzie exercitarea acestora”.

Articolul 187-octies alineatul 3 litera c) din Decretul legislativ nr. 58/1998, privind funcțiile atribuite CONSOB, printre care figurează competența de „a proceda la audierea personală” a „oricărei persoane care poate avea cunoștință despre fapte”.

Articolul 187-bis alineatul 1 literele a) și c) din Decretul legislativ nr. 58/1998, care prevede contravenția de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate.

Articolul 184 din Decretul legislativ nr. 58/1998, care prevede infracțiunea de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate.

Constituția Republicii Italiene, în special: articolul 24 al doilea paragraf; articolul 111 al doilea paragraf, care consacră „principiul egalității părților” în cadrul procesului; articolul 117 primul paragraf, care prevede că „[p]uterea legislativă este exercitată de stat și de regiuni cu respectarea Constituției, precum și a îndatoririlor care decurg din legislația comunitară și din obligațiile internaționale”, și articolul 11, care autorizează „limitările suveranității necesare unei ordini juridice care să asigure pacea și justiția în rândul națiunilor”.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 La finalul unei proceduri de sancționare inițiate împotriva domnului D.B., CONSOB, printr-o decizie din 2 mai 2012, i-a aplicat acestuia anumite sancțiuni

administrative în temeiul Decretului legislativ nr. 58/1998, în special al articolului 187-bis alineatul 1 literele a) și c) din acesta, referitor la utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate, precum și al articolului 187-quinquiesdecies din același decret, întrucât domnul D.B. a amânat de mai multe ori data audierii la care fusese convocat și, după ce s-a prezentat la același CONSOB, pentru că a refuzat să răspundă la întrebările care i-au fost adresate. Această din urmă dispoziție, potrivit căreia se sancționează astfel „orice persoană care nu îndeplinește în termen solicitările formulate de CONSOB sau care întârzie exercitarea funcțiilor acesteia”, a fost adoptată de legiuitorul italian în transpunerea obligației generale de cooperare cu autoritatea de supraveghere, obligație prevăzută la articolul 14 alineatul (3) din Directiva 2003/6/CE.

- 2 În cadrul unei proceduri penale separate, domnul D.B. a fost acuzat de săvârșirea infracțiunii de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate, prevăzută la articolul 184 din același Decret legislativ nr. 58/1998. Pentru această infracțiune, domnul D.B. a încheiat cu procurorul un acord pentru pedeapsa, suspendată condiționat, de 11 luni închisoare și o amendă de 300 000 de euro, aplicată de judecătorul delegat pentru faza urmăririi penale de la Tribunale di Milano [Tribunalul din Milano] la 18 decembrie 2013.
- 3 Împotriva deciziei adoptate de CONSOB la 2 mai 2012, domnul D.B. a introdus opoziție la Corte d'appello di Roma [Curtea de Apel din Roma], invocând, printre altele, nelegalitatea sancțiunii aplicate împotriva sa în temeiul articolului 187-quinquiesdecies menționat mai sus. Prin hotărârea depusă la 20 noiembrie 2013, Corte d'appello di Roma [Curtea de Apel din Roma] a respins opoziția.
- 4 Domnul D.B. a declarat ulterior recurs împotriva acestei hotărâri. Prin ordonanța nr. 54 din 2018, Corte di cassazione [Curtea de Casație] a ridicat în fața Corte costituzionale [Curtea Constituțională] unele probleme de constituționalitate în legătură cu articolul 187-quinquiesdecies în discuție.

Principalele argumente formulate de Corte di cassazione [Curtea de Casație] în legătură cu problemele de constituționalitate ridicate

- 5 Corte di cassazione [Curtea de Casație] invocă nu numai posibila neconformitate a articolului 187-quinquiesdecies cu norme constituționale naționale, și anume cu articolul 11, articolul 24 al doilea paragraf, articolul 111 al doilea paragraf și articolul 117 primul paragraf din Constituția italiană, ci și pretinsa incompatibilitate a articolului menționat mai sus cu CEDO, cu Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (denumit în continuare „pactul internațional”) și cu cartă.
- 6 Pe de o parte, Corte di cassazione [Curtea de Casație] susține că articolul 187-quinquiesdecies menționat, adoptat de legiuitorul italian în transpunerea obligației de cooperare cu autoritatea de supraveghere, obligație prevăzută de dreptul derivat al Uniunii, mai precis la articolul 12 alineatul (2) litera (b) și la articolul 14 alineatul (3) din Directiva 2003/6/CE, este neconstituțional în măsura

în care sancționează neîndeplinirea în termen a solicitărilor formulate de CONSOB sau cauzarea unei întârzieri în exercitarea funcțiilor acesteia din urmă, inclusiv în ipoteza în care împotriva persoanei în cauză CONSOB desfășoară investigații cu privire la eventuala săvârșire a unei fapte ilicite pentru care se prevăd sancțiuni cu caracter în esență penal.

7. În plus, Corte di cassazione [Curtea de Casație] ridică problema dacă obligația de cooperare menționată mai sus, în ipoteza în care se consideră că se aplică și unei persoane împotriva căreia se desfășoară investigația, este compatibilă cu articolul 47 al doilea paragraf din cartă, precum și cu articolul 6 din CEDO și cu articolul 14 din pactul internațional. În această privință, Corte di cassazione [Curtea de Casație] arată, pe de o parte, că CEDO și pactul internațional recunosc implicit și, respectiv, explicit dreptul oricărei persoane de a nu contribui la propria învinovățire și dreptul la tăcere, inclusiv în cadrul unor proceduri administrative de aplicare a unor sancțiuni cu caracter în esență „punitiv”, precum cea inițiată de CONSOB împotriva domnului D.B. Pe de altă parte, Corte di cassazione [Curtea de Casație] amintește că toate dispozițiile Decretului legislativ nr. 58/1998 intră în domeniul de aplicare al dreptului Uniunii Europene în sensul articolului 51 din cartă și că modul de redactare a articolului 47 al doilea paragraf din aceasta din urmă este în esență identic cu cel al articolului 6 paragraful 1 din CEDO. Prin urmare, articolul 47 trebuie interpretat – potrivit articolului 52 alineatul (3) din cartă menționată mai sus – în conformitate cu interpretarea dată de Curtea EDO articolului 6 menționat anterior.
8. În special, potrivit Corte di cassazione [Curtea de Casație], „dreptul la tăcere” menționat mai sus și, mai general, dreptul la apărare ar trebui să se aplice, pe lângă procedurile penale, și în audierile personale dispuse de CONSOB în cadrul activității sale de supraveghere, care poate preceda inițierea unei proceduri de sancționare cu caracter „punitiv” împotriva unei persoane identificate ca autor al unei fapte ilicite. Astfel, instanța menționată mai sus consideră că persoanei învinuite de săvârșirea faptei ilicite de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate ar trebui să i se recunoască dreptul de a nu fi constrânsă, sub amenințarea unei sancțiuni pecuniare grave – precum cea aplicată domnului D.B. –, să dea declarații care pot fi utilizate ulterior ca probe împotriva sa.
9. În susținerea acestei interpretări, instanța menționată mai sus invocă nu numai articolul 24 din Constituția italiană, ci și articolul 6 din CEDO, astfel cum a fost interpretat de Curtea EDO, și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare „Curtea”) în materia protecției concurenței, din care reiese principiul potrivit căruia Comisia nu poate impune unei întreprinderi obligația de a-i furniza răspunsuri prin care aceasta din urmă ar fi determinată să admită existența încălcării, întrucât este de datoria Comisiei să furnizeze dovezi în ceea ce privește încălcarea în cauză.

Prezentare succintă a motivelor trimiterii preliminare

- 10 Corte costituzionale [Curtea Constituțională] consideră că problema de constituționalitate ridicată de Corte di cassazione [Curtea de Casație] constă în esență în examinarea aspectului dacă este constituțională sancționarea în temeiul articolului 187-quinquiesdecies a persoanelor care refuză să răspundă la întrebări din care ar putea reieși răspunderea lor în cadrul unei audieri dispuse de CONSOB în exercitarea funcțiilor sale de supraveghere și, în special, în a se stabili dacă „dreptul la tăcere” amintit de Corte di cassazione [Curtea de Casație] se aplică, pe lângă procedurile penale, și în sus-menționatele audieri personale dispuse de CONSOB.
- 11 Înainte de toate, Corte costituzionale [Curtea Constituțională] arată că, în ordinea juridică italiană, în temeiul Decretului legislativ nr. 129/2017, domeniul de aplicare al articolului 187-quinquiesdecies a fost extins până la a sancționa nu numai persoanele care nu îndeplinesc solicitările autorităților sau care întârzie exercitarea funcțiilor acestora, ci, mai general, și persoanele care nu cooperează cu autoritățile în cauză în scopul exercitării funcțiilor de supraveghere respective. Potrivit articolului 187-octies alineatul 3 litera c) din Decretul legislativ nr. 58/1998, printre funcțiile de supraveghere ale CONSOB figurează competența de „a proceda la audierea personală” a „oricărei persoane care poate avea cunoștință despre fapte”. Totuși, nu este prevăzută nicio posibilitate de a nu răspunde în favoarea unei persoane care a fost deja identificată de CONSOB ca posibil autor al unei fapte ilicite, a cărei dovedire intră în competența aceleiași autorități și pentru care se prevede o sancțiune administrativă „în esență punitivă”.
- 12 Corte costituzionale [Curtea Constituțională] arată, pe de o parte, că o eventuală declarare a neconstituționalității articolului 187-quinquiesdecies, întrucât a fost introdus în ordinea juridică italiană în executarea unei obligații specifice de drept derivat al Uniunii Europene, ar risca să contravină aceluiasi drept al Uniunii, și în special obligației care decurge în prezent din articolul 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul nr. 596/2014, care a abrogat și a înlocuit Directiva 2003/6/CE. Pe de altă parte, ar putea rezulta că este îndoielnică compatibilitatea obligației menționate mai sus, prevăzută de dreptul derivat al Uniunii, cu articolele 47 și 48 din cartă, care par totuși să recunoască un drept fundamental al persoanei de a nu contribui la propria învinovățire și de a nu fi constrânsă să depună mărturie împotriva ei înseși, care poate fi dedus în aceeași măsură din articolul 6 din CEDO și din articolul 24 din Constituție.
- 13 Cu referire la normele menționate ale cartei și în spiritul cooperării loiale între instanțele naționale și cele europene în stabilirea unor niveluri comune de protecție a drepturilor fundamentale – obiectiv de primă importanță într-o materie precum cea în discuție, care face obiectul unei armonizări legislative – Corte costituzionale [Curtea Constituțională] consideră că, înainte de a decide cu privire la problema de constituționalitate cu care a fost sesizată, este necesar să solicite Curții să se pronunțe cu privire la interpretarea exactă și, eventual, la validitatea, în lumina articolelor 47 și 48 din cartă, ale articolului 14 alineatul (3) din

Directiva 2003/6/CE, întrucât se aplică în continuare *ratione temporis*, precum și ale articolului 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014.

- 14 În susținerea cererii de decizie preliminară formulate, Corte costituzionale [Curtea Constituțională] amintește în primul rând că toate dispozițiile cuprinse în Constituția italiană, în CEDO, în pactul internațional și în cartă, invocate de Corte di cassazione [Curtea de Casație], converg spre recunoașterea dreptului persoanei de a nu contribui la propria învinuire și de a nu fi constrânsă să depună mărturie împotriva ei însăși (*nemo tenetur se ipsum accusare*). Cu toate acestea, potrivit Corte costituzionale [Curtea Constituțională], dreptul menționat mai sus nu poate să justifice, în sine, refuzul unei persoane de a se prezenta la audierea dispusă de CONSOB, nici prezentarea sa cu întârziere nejustificată la aceeași audiere, cu condiția să fie garantat – spre deosebire de ceea ce s-a întâmplat în procedura împotriva domnului D.B. – dreptul său de a nu răspunde la întrebările care îi sunt adresate în cursul audierii.
- 15 Corte costituzionale [Curtea Constituțională] amintește de asemenea jurisprudența sa constantă în materia „dreptului la tăcere” al inculpatului, potrivit căreia acest drept, deși nu este recunoscut în mod expres în Constituție, este afirmat ca un „corolar esențial al inviolabilității dreptului la apărare” și garantează posibilitatea inculpatului de a refuza să depună mărturie împotriva lui însuși și, mai general, de a se prevala de dreptul de a nu răspunde la întrebările adresate de instanță sau de autoritatea competentă să efectueze urmărirea penală. Corte costituzionale [Curtea Constituțională] declară în special că, până în prezent, nu a mai fost chemată să aprecieze dacă și în ce măsură dreptul la tăcere menționat mai sus, care face parte dintre drepturile inalienabile ale omului care caracterizează identitatea constituțională italiană, se aplică și în cadrul procedurilor administrative de aplicare a unor sancțiuni cu caracter „punitiv” potrivit criteriilor Engel. Cu toate acestea, ea a afirmat în numeroase ocazii că diferitele garanții recunoscute în materie penală de CEDO și de însăși Constituția italiană se extind și la sancțiunile administrative cu caracter „punitiv” și că, în special, sancțiunile administrative prevăzute în ordinea juridică italiană în materia utilizării abuzive a informațiilor privilegiate constituie, prin caracterul lor deosebit de sever, măsuri cu caracter „punitiv”, așa cum a declarat de altfel chiar Curtea (a se vedea Hotărârea din 20 martie 2018, Di Puma și Consob, C-596/16 și C-597/16, punctul 38).
- 16 Corte costituzionale [Curtea Constituțională] reia, apoi, argumentul invocat de Corte di cassazione [Curtea de Casație], potrivit căruia pare plauzibil să se recunoască în favoarea unei persoane învinuite de săvârșirea faptei de utilizare abuzivă a informațiilor privilegiate același drept la apărare pe care Constituția italiană îl conferă persoanei suspectate de săvârșirea unei infracțiuni. Potrivit Corte costituzionale [Curtea Constituțională], această considerație este valabilă cu atât mai mult cu cât există riscul ca persoana suspectată de săvârșirea contravenției menționate, trebuind să coopereze cu autoritatea de supraveghere în temeiul dreptului italian și al dreptului derivat al Uniunii Europene, ar putea contribui în fapt la formularea unei acuzații penale împotriva sa.

- 17 Astfel, în această privință, Corte costituzionale [Curtea Constituțională] amintește că, în ordinea juridică italiană, utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate este prevăzută în același timp drept contravenție (articolul 187-bis din Decretul legislativ nr. 58/1998) și drept infracțiune (articolul 184 din decretul legislativ menționat anterior) și că procedurile respective pot fi inițiate și se pot desfășura în paralel, astfel cum s-a întâmplat de fapt în privința domnului D.B., în măsura în care acest lucru este compatibil cu principiul *ne bis in idem* (a se vedea Hotărârea Curții din 20 martie 2018, C-537/16, *Garlsson Real Estate* și alții, punctele 42-63). În consecință, deși nu este permisă utilizarea în procesul penal a declarațiilor date în fața autorității administrative fără garanțiile dreptului la apărare – printre care avertizarea cu privire la dreptul de a nu răspunde –, este foarte posibil ca astfel de declarații, obținute de autoritatea administrativă sub amenințarea aplicării unor sancțiuni în caz de necooperare, să poată furniza în realitate aceleași informații esențiale în vederea dobândirii unor probe suplimentare cu privire la fapta ilicită, destinate să fie utilizate și în procesul penal subsecvent împotriva autorului faptei respective.
- 18 Corte costituzionale [Curtea Constituțională] afirmă, apoi, că îndoielile exprimate de Corte di cassazione [Curtea de Casație] sunt confirmate de jurisprudența Curții EDO în materia articolului 6 din CEDO, potrivit căreia dreptul de a nu contribui la propria învinovățire și de a nu depune mărturie împotriva lui însuși include dreptul oricărei persoane care face obiectul unei proceduri administrative, care ar putea conduce la aplicarea unor sancțiuni cu caracter „punitiv” împotriva sa, de a nu fi obligată, sub amenințarea aplicării unei sancțiuni în caz de neîndeplinire, să furnizeze autorității răspunsuri din care ar putea reieși propria răspundere (a se vedea Hotărârea din 4 octombrie 2005, *Shannon* împotriva Regatului Unit, punctele 38-41, și Hotărârea din 5 aprilie 2012, *Chambaz* împotriva Elveției, punctele 50-58). În această privință, Corte costituzionale [Curtea Constituțională] amintește în special Hotărârea Curții EDO pronunțată în cauza J.B. împotriva Elveției, în care s-a afirmat necesitatea de a recunoaște toate garanțiile asigurate de CEDO în materie penală, în special „dreptul la tăcere”, în favoarea unei persoane împotriva căreia se afla în desfășurare o investigație administrativă referitoare la fapte ilicite fiscale și căreia îi fuseseră aplicate sancțiuni pecuniare cu caracter „punitiv”, întrucât omisese în mod repetat să răspundă la solicitările de explicații formulate de autoritatea competentă să efectueze o astfel de investigație.
- 19 Corte costituzionale [Curtea Constituțională] invocă de asemenea jurisprudența Curții cu privire la dreptul la tăcere și la faptele ilicite în materie de concurență, potrivit căreia întreprinderea are obligația de a pune la dispoziția Comisiei toate informațiile referitoare la obiectul investigației, de a prezenta la solicitarea acesteia documente preexistente și de a răspunde la întrebările pur factuale adresate de ea, putând să existe o încălcare a dreptului la apărare numai în cazul în care întreprinderii îi sunt adresate întrebări prin care se urmărește în esență recunoașterea de către aceasta din urmă a săvârșirii faptei ilicite, dat fiind că revine Comisiei obligația de a furniza probe în această privință (a se vedea Hotărârea din 18 octombrie 1989, *Orkem*, C-374/87, punctul 27, Hotărârea din 29 iunie 2006, *SGL Carbon AG*, C-301/04 P, punctele 40 și 44-49, precum și

Hotărârea din 20 februarie 2001, Mannesmannröhren-Werke AG, T-112/98, punctele 77 și 78). În special, potrivit acestei jurisprudențe, obligația de a răspunde la întrebările adresate de Comisie nu ar fi contrară dreptului la apărare, nici dreptului la un proces echitabil, întrucât „nimic nu se opune ca destinatarul să demonstreze ulterior în cadrul procedurii administrative sau într-o procedură în fața instanței comunitare că faptele expuse în răspunsurile sale [...] au o altă semnificație decât cea reținută de Comisie” (a se vedea Hotărârea din 20 februarie 2001, T-112/98, punctele 77 și 78, precum și Hotărârea din 29 iunie 2006, C-301/04 P, punctele 44-49).

- 20 Cu toate acestea, Corte costituzionale [Curtea Constituțională] declară că jurisprudența Curții menționată mai sus s-a format în legătură cu persoane juridice, iar nu în legătură cu persoane fizice, în mare măsură anterior adoptării cartei și recunoașterii în favoarea acesteia din urmă a aceleiași valori juridice cu cea a tratatelor. În plus, potrivit Corte costituzionale [Curtea Constituțională], jurisprudența în discuție nu pare nici ușor de conciliat cu caracterul „punitiv” al sancțiunilor administrative prevăzute în ordinea juridică italiană în materia utilizării abuzive a informațiilor privilegiate, nici concordantă cu jurisprudența menționată mai sus a Curții EDO, care pare, în schimb, să recunoască o întindere mult mai mare dreptului la tăcere al persoanei învinuite, inclusiv în cadrul procedurilor administrative de aplicare a unor sancțiuni cu caracter „punitiv”.
- 21 De asemenea, Corte costituzionale [Curtea Constituțională] arată că nu rezultă să fi fost vreodată abordată de Curte problema dacă, în lumina jurisprudenței menționate mai sus a Curții EDO cu privire la articolul 6 din CEDO, articolele 47 și 48 din cartă impun ca dreptul la tăcere al persoanei învinuite să vizeze și proceduri administrative care se pot încheia prin aplicarea unor sancțiuni cu caracter „punitiv”. Nici dreptul derivat al Uniunii Europene nu a dat până în prezent un răspuns la această problemă, care, dimpotrivă, a fost lăsată deschisă în mod intenționat de Directiva (UE) 2016/343 a Parlamentului și a Consiliului [a se vedea considerentul (11)].
- 22 Având în vedere cele de mai sus, Corte costituzionale [Curtea Constituțională] declară că este necesar să se clarifice dacă articolul 14 alineatul (3) din Directiva 2003/6/CE și articolul 30 alineatul (1) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 596/2014 trebuie interpretate în sensul că permit unui stat membru să nu sancționeze o persoană care refuză să răspundă la întrebări ale autorității competente din care poate reieși răspunderea sa pentru o faptă ilicită pentru care se prevăd sancțiuni penale sau sancțiuni administrative cu caracter „punitiv”. Aceasta inclusiv în raport cu expresiile „în conformitate cu legislația internă” a statelor membre, care figurează la articolul 14 alineatul (1) din directiva menționată mai sus, și „în conformitate cu dreptul intern”, care figurează la articolul 30 alineatul (1) din regulamentul citat anterior, expresii care par să nu aducă atingere în niciun caz necesității de a respecta standardele de protecție a drepturilor fundamentale recunoscute de ordinele juridice ale statelor membre, în ipoteza în care acestea ar fi mai ridicate decât cele recunoscute la nivelul dreptului Uniunii.